

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

**Методичні рекомендації щодо виконання самостійної та індивідуальної
роботи студентів з дисципліни «Ділове адміністрування»**

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Спеціалізація:
«Менеджмент організацій і адміністрування
(за видами економічної діяльності)»

(шифр та назва напряму (спеціальності)
підготовки)

Розроблені к.е.н., доц. Білявським В.М.
(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б.
викладача)

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри МЗЕДП
Протокол № ____ від «__» лютого 2017 р.
Завідувач кафедри _____ Ільєнко О.В.

ЗМІСТ

1 Мета, завдання та структура дисципліни «Ділове адміністрування».....	4
2 Загальні засади самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни.....	6
3 Індивідуальна робота студентів.....	10
3.1 Курсова робота як форма індивідуальної роботи студентів	10
3.2 Вказівки до підготовки та написання рефератів.....	10
4 Контрольні питання для підготовки до іспиту.....	14
5 Список використаної та рекомендованої літератури.....	22

1 МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Мета викладання дисципліни – опанувати систему теоретичних знань, умінь та практичних навичок в галузі менеджменту організацій, корпоративного управління, управління змінами, управління проектами та якістю в організації.

Завдання, вивчення дисципліни «Ділове адміністрування», полягає в формуванні у майбутніх фахівців сучасного системного мислення, комплексу спеціальних знань у галузі управління підсистемами організації на всіх стадіях її життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем організації та основних проблем управління організацією в умовах ринкової економіки.

Програма навчальної дисципліни «Ділове адміністрування» включає:

Заліковий кредит 1 (9 кредитів / 324 год.)

Змістовий модуль 1.1. Менеджмент організацій.

Тема 1. Системна модель менеджменту організації.

Тема 2. Еволюція організації.

Тема 3. Організаційний механізм менеджменту організацій.

Тема 4. Організаційний інжиніринг.

Тема 5. Організаційний дизайн.

Тема 6. Управлінські моделі.

Тема 7. Керівництво в організації.

Тема 8. Ризикозахищеність організації.

Тема 9. Управління результативністю менеджменту організацій.

Змістовий модуль 1.2. Управління змінами.

Тема 10. Теоретичні основи управління змінами.

Тема 11. Індивідуальні зміни.

Тема 12. Командні зміни.

Тема 13. Організаційні зміни.

Тема 14. Роль керівництва в управлінні змінами.

Тема 15. Розвиток організації в сучасних умовахта проблеми управління опором змінам.

Тема 16. Структурні зміни.

Тема 17. Управління змінами у стратегічному розвитку організації.

Тема 18. Зміни корпоративної культури.

Тема 19. Зміни на основі інформаційних технологій.

Змістовий модуль 1.3. Корпоративне управління.

Тема 20. Теоретичні основи корпоративного управління.

Тема 21. Зовнішня сфера корпоративного управління.

Тема 22. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління.

Тема 23. Тактичне і стратегічне управління корпораціями.

Тема 24. Управління корпоративними витратами.

Тема 25. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління.

Тема 26. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту.

Змістовий модуль 1.4. Управління проектами.

Тема 27. Управління проектами в системі менеджменту організацій.

Тема 28. Обґрунтування проекту.

Тема 29. Планування проекту.

Тема 30. Управління часом виконання проекту.

Тема 31. Планування ресурсного забезпечення проекту.

Тема 32. Контролювання виконання проекту.

Тема 33. Управління ризиками проектів.

Тема 34. Управління якістю проекту.

Тема 35. Управління персоналом у проектах.

Змістовий модуль 1.5. Управління якістю.

Тема 36. Стандартизація термінології в галузі управління якістю.

Тема 37. Основні проблеми управління якістю.

Тема 38. Вітчизняний досвід управління якістю.

Тема 39. Базова концепція загального управління якістю.

Тема 40. Системи управління якістю.

Тема 41. Система якості в стандартах ISO серії 9000.

Тема 42. Статистичні методи контролю якості.

Тема 43. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFD).

Тема 44. Сертифікація систем якості підприємства.

Тема 45. Витрати на якість та їх класифікація.

Тема 46. Облік витрат на якість в умах TQM (Total Quality Management).

Тема 47. Аудит якості та премії якості.

Заліковий кредит 2 (3 кредити / 108год.)

Змістовий модуль 2.1. Управління основними областями знань проектів.

Тема 48. Формування і розвиток проектної команди.

Тема 49. Управління інформаційними зв'язками в проектах.

Тема 50. Управління закупівлями. Організація і проведення торгов за проектами.

Тема 51. Аутсорсинг та офшоринг в управлінні проектами.

Тема 52. Автоматизація процесів управління проектами.

2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Під час навчання у вузі особливої актуальності набуває самостійна робота студентів при вивчені професійних дисциплін. Даний вид роботи призначений не тільки для оволодіння певною дисципліною, але й для формування навичок самостійної роботи у науковій, професійній діяльності, вміння приймати на себе відповідальність, самостійно вирішити проблему, знаходити конструктивні рішення, вихід із кризової ситуації і т. д.

Самостійна робота студента є однією із важливих складових навчального процесу, яка безпосередньо впливає на рівень та глибину набутих знань та умінь.

Метою самостійної роботи студента (СРС) є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення та систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною та науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позаудиторної навчальної роботи та його творчого застосування в майбутній професійній діяльності.

Розрізняють види самостійної та індивідуальної роботи (самостійна робота, яка забезпечує підготовку до аудиторних занять, поточного і семестрового контролю знань; пошуково-аналітична робота; науково-дослідна робота; практика на підприємствах та в організаціях, участь в тренінгах) та форми (самостійне опрацювання або вивчення теоретичного матеріалу; виконання домашніх завдань; підготовка до контрольних робіт, тестів та інших форм поточного контролю; підготовка до семестрового контролю; написання рефератів; підготовка глосарію та презентацій Power Point; виконання курсової роботи тощо) самостійної роботи студента.

Самостійна робота з дисципліни «Ділове адміністрування» передбачена навчальним планом підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст (магістр)» спеціальностей 7(8).03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» (табл. 1).

На позааудиторну роботу для вивчення дисципліни «Ділове адміністрування» виносиється опрацювання окремих проблем курсу, написання рефератів та контрольних робіт (для студентів заочної форми навчання), підготовка до практичних занять, колоквіумів, тестування, іспиту та заліку, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (підготовка доповідей на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ), виконання та оформлення курсової роботи.

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни

Вид роботи	Освітньо-кваліфікаційний рівень				
	спеціаліст		магістр		
	модуль 1	модуль 2	модуль 1	модуль 2	модуль 3
Лекційні заняття, год.	35	25	35	25	12
Практичні заняття, год.	28	20	28	20	12
Всього аудиторних, год.	63	45	63	45	24
Самостійна робота, год.	99	117	99	117	84
Загальний обсяг дисципліни, год.	162	162	162	162	108
Залікові кредити	зalіковий кредит 1 (9/324)		зalіковий кредит 1 (9/324)		зalіковий кредит 2 (3/108)
Змістові модулі	3	2	3	2	1
Курсова робота, год.	-	36	-	36	-
Залік	-	-	-	+	-
Екзамен	-	+	-	-	+

Самостійна робота студентів спрямована на досягнення поставленої мети через виконання відповідних завдань, зміст, обсяги та структура яких наведені в табл. 2.

Таблиця 2 – Зміст та обсяги самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Ділове адміністрування»

Вид роботи	Освітньо-кваліфікаційний рівень				
	спеціаліст		магістр		
	модуль 1	модуль 2	модуль 1	модуль 2	модуль 3
Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу,	29	32	29	32	24
Підготовка до практичних занять, год.	30	29	30	29	20
Підготовка до колоквіумів та тестування	10	10	10	10	10
Написання та оформлення рефератів	30	10	30	10	-
Розробка проектів та підготовка доповідей за результатами проектування	-	-	-	-	30
Виконання курсової роботи	-	36	-	36	-
Всього, год.	99	117	99	117	84

Перелік теоретичних питань, що виносяться на самостійне опрацювання студентами

Множинність підпорядкування результативності організації: проблеми узгодження пріоритетів та інтересів учасників діяльності.

Рівні досконалості організації.

Особливості менеджменту на основних етапах життєвого циклу організації.

Нормативно-правова регламентація, підстави та порядок організації управління.

Загальні правила інженірингу.

Модель розвитку внутрішнього потенціалу та конкурентного статусу підприємства.

Комбінація управлінських моделей.

Дисциплінарний вплив.

Модель поведінки системи управління в ситуації ризику.

Цільові програми управління ефективністю та розвитком організації.

Розроблення індивідуальних планів управління поліпшенням результатів роботи.

Визначення бажаних стандартів поведінки команди та організації.

Реформування організації.

Самоаналіз та внутрішні ресурси управління змінами. Емоційна компетенція управління.

Розроблення рекомендацій зі зниження опору.

Реструктуризація з погляду індивідуальних змін: особливий випадок скорочення штатів (модель Ноєра).

Команди у процесі реструктуризації.

Принципи поглинання та об'єднання для координації змін.

Триступеневий підхід управління змінами в ІТ.

Різновиди об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Основні форми фінансового посередництва.

Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.

Особливості визначення місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних утворень.

Форми фінансового забезпечення корпоративних витрат.

Ефективність корпоративного управління, як досягнення балансу інтересів.

Модель управління проектами, як поєднання основних функцій проектного менеджменту та інструментів їх реалізації.

Основні ознаки робочого пакета, як найнижчого рівня робочої структури. Переваги робочої структури проекту.

Побудова умовних діаграм. Система PERT.

Планування бюджету в часі.

Сутність та види проектних ризиків.

Якість проектного менеджменту щодо відповідності проектним цілям та вимогам споживачів.

Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів.

Ранжування ризиків.

Контролювання якості проекту: план тестування й приймання компонентів проекту; інспекція етапів проекту; контрольні графіки; контрольні списки; діаграми Парето; статистичне моделювання; аналіз тенденцій.

Класифікація витрат на забезпечення якості проекту.

Основні сфери та напрями управління персоналом у проектах.

Організаційна культура проекту. Організаційний стиль.

Якість та розвиток науково-технічного й соціального прогресу.

Гармонізація вітчизняних нормативних документів у сфері управління якістю з міжнародними.

Реалізації методів загального управління якістю в Україні.

Розроблення систем управління якістю освітньої діяльності.

Вивчення статистичних методів контролю якості.

Планування якості продовольчих та непродовольчих товарів.

Сертифікація систем якості в Україні.

Практичне використання аналізу витрат на якість.

Збирання даних про витрати на якість. Нормативні документи щодо збирання та аналізу витрат на якість.

Національні премії з якості та їх критерії.

Методи самооцінювання за критеріями національних премій з якості.

Витрати на невідповідність, їх структура. Втрати, причини їх виникнення.

Окупність витрат на якість.

Рівні витрат на якість продукції.

Концепція будинку якості та етапи відстежування «голосу споживача» при розгортанні функції якості (QFD).

Зв'язок інструментів якості TQM та QFD.

Синхронізована з тематикою лекційних занять самостійна робота студентів є неодмінною умовою глибокого засвоєння курсу «Ділове адміністрування».

3. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Індивідуальне завдання є однією з форм самостійної роботи студента, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Ділове адміністрування» є однією з основних складових самостійної роботи студента, яка призначена для закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок. Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно з наданням при необхідності консультацій викладачем.

Індивідуальне завдання для студентівенної форми навчання передбачає підготовку реферату, письмового огляду літературних джерел, виконання наукового дослідження, роботу в командах із розв'язування поставленої проблематики, а також виконання курсової роботи.

3.1 Курсова робота, як форма індивідуальної роботи студентів

Курсова робота є самостійним навчально-науковим дослідженням студента, яке він виконує під керівництвом викладача.

Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами під час вивчення дисципліни «Ділове адміністрування» та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Оволодіння теоретичними та практичними знаннями в галузі ділового адміністрування дозволить майбутнім фахівцям успішно здійснювати управлінську діяльність.

Курсова робота повинна чітко відповідати усім пунктам виданого завдання, містити розгорнуту характеристику діяльності підприємства корпоративного типу, базуватись при побудові системи менеджменту в організації на специфіці її функціонування на конкретному ринку

У курсовій роботі необхідно висвітлити основні питання згідно з програмою курсу «Ділове адміністрування». Okремі аспекти потребують застосування спеціальних літературних джерел, законодавчих актів України, конкретних документів тощо.

За змістом курсова робота повинна відповідати індивідуальному завданню на курсове проектування. Курсова робота містить ряд обов'язкових складових частин, перелік та вимоги до яких наведені у відповідних методичних вказівках.

3.2 Вказівки до підготовки та написання рефератів

Одним з видів індивідуальної роботи студентів є підготовка реферату. Метою підготовки реферату є набуття навичок самостійної роботи з літературними джерелами, критичного аналізу прочитаного матеріалу, формулювання висновків.

Обов'язковими вимогами до реферату є наявність: плану (4–5 питань), вступу, основної частини, висновків, ілюстрацій у формі таблиць, графіків, схем, списку використаної літератури з посиланнями у тексті (не менше 5 джерел), оформлення згідно з чинними стандартами.

Тема реферату вибирається студентом самостійно із запропонованої тематики. За умови узгодження із викладачем можливе самостійне формулювання теми реферату.

Пропоновані теми рефератів

1. Системна модель управління організацією.
2. Організація як складна відкрита система та об'єкт управління.
3. Системне управління організацією, як процес поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів.
4. Менеджмент на різних стадіях «життєвого циклу організації».
5. Життєвий цикл організації: поняття, стадії розвитку та моделі стратегій.
6. Сучасні підходи до концепції життєвого циклу організації.
7. Досягнення синергізму в менеджменті організацій.
8. Рівні досконалості організації.
9. Узгодження цілей, стратегій, функціонального та організаційного потенціалу та можливостей організації.
10. Множинність підпорядкування результативності організації.
11. Вплив ситуаційних чинників на проектування організації.
12. Особливості дієвого та результативного підходів в управлінні.
13. Сутність та необхідність реінжинірингу бізнес-процесів.
14. Особливості реінжинірингу у вітчизняних організаціях.
15. Реструктуризація організацій: вітчизняний та світовий досвід.
16. Цільові управлінські моделі.
17. Моделі організації, як об'єктів управління.
18. Поведінкові та адміністративні моделі організації.
19. Модель організації «7-S», як приклад соціально-орієнтованої системи.
20. Концепція управління індивідуальною працею Ф.У. Тейлора.
21. Особливості організації і функціонування підприємств різних форм власності.
22. Управління ризикозахищеністю організації.
23. Підходи до оцінювання ефективності менеджменту організації.
24. Система корпоративного управління в Україні.
25. Створення та проблеми розвитку корпоративного сектора в Україні.
26. Акціонерні товариства в системі правових інституцій.
27. Корпоративна культура, як чинник сучасного управління.
28. Формування дивідендої політики акціонерного товариства.
29. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.

30. Менеджмент вищої ланки: правове закріплення прав і обов'язків, методи стимулювання їх роботи в корпоративному секторі.
31. Акції, їх види і особливості обігу в Україні.
32. Статутний капітал, як основа створення і функціонування корпорації.
33. Депозитарна система в Україні: особливості становлення та розвитку.
34. Система корпоративного управління в США.
35. Система корпоративного управління в Японії.
36. Система корпоративного управління в Німеччині.
37. Особливості формування та розвитку фондового ринку в Україні.
38. Роль керівництва в управлінні змінами.
39. Розвиток організацій в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам.
40. Управління змінами у стратегічному розвитку організації.
41. Зміни корпоративної культури.
42. Зміни на основі інформаційних технологій.
43. Вітчизняний досвід проведення ребрендингу організації.
44. Особливості управління проектами в Україні.
45. Техніко-економічне обґрунтування інвестицій.
46. Управління ризиками проектів.
47. Склад для техніко-економічного обґрунтування інвестицій.
48. Основні техніко-економічні та фінансові показники при затверджені техніко-економічного обґрунтування інвестицій.
49. Етапи процесу планування проекту, їх характеристика та особливості.
50. Види закупівель для проекту та їх характеристика.
51. Види проектних торгов та їх особливості.
52. Основні розділи тендерної документації проекту.
53. Організаційні форми управління проектами, їх переваги та недоліки.
54. Метод програми розвитку та огляду (PERT): зміст, структура, етапи виконання.
55. Метод критичного шляху (CPM): зміст, структура, етапи виконання.
56. Структура PERT та CPM.
57. Оцінювання проектів та прийняття управлінського рішення щодо доцільності реалізації проектів.
58. Управління проектними ризиками.
83. Світова практика щодо оцінювання якості проектів.
84. Сучасна концепція управління якістю.
85. Поняття стандартизації та сертифікації.
86. Види і методи контролю якості проекту.
87. Людські аспекти управління проектами.

88. Управління за методом Канбан – «точно в термін».
89. Метод Кайзен – «безупинне поліпшення».
90. Сім японських інструментів якості.
91. Управління якістю в системі японського менеджменту.
92. Круги якості на японських підприємствах.
93. Внутрішньоорганізаційна система управління якістю в Японії.
94. Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення.
95. Значення сертифікації систем якості в моделях сертифікації продукції.
96. Порядок проведення сертифікації систем якості в системі УкрСЕПРО (ДСТУ 3419-96).
97. Вимоги до органів із сертифікації систем якості і порядок їхньої акредитації в системі УкрСЕПРО (ДСТУ 3420-96).
98. Структура, функції і діяльність Держстандарту.
99. Базові відомості про Європейський союз (утворення Європейського союзу, інститути Європейського Співтовариства, цілі Європейського Союзу, стосунки з країнами Східної Європи).
100. Основні документи, концепції і принципи Європейського союзу (Єдиний Європейський Акт, Соціальна Хартія, «Біла книга»).
101. Розвиток європейської системи сертифікації і стандартизації.
102. Загальні вимоги в області сертифікації.
103. Порядок проведення сертифікації систем якості відповідно до вимог міжнародних стандартів.
104. Загальні вимоги до органів із сертифікації систем якості і порядок їхньої акредитації (EN 45012).
105. Значення аудиту якості, мета і завдання аудиту (ISO 10011-1).
106. Основні процедури аудиту, вимоги до підготовки, виконання і документального оформлення результатів аудиту якості (ISO 10011-1).
107. Кваліфікаційні вимоги до аудиторів систем якості (ISO 10011-2).
108. Метод письмового оцінювання аудиторів, основні принципи виконання міжнародної програми засвідчення аудиторів (ISO 10011-2).
109. Управління програмами перевірок (ISO 10011-3).
110. Забезпечення якості при наданні послуг.
111. Забезпечення якості програмного забезпечення.
112. Управління програмами якості.
113. Теоретичні основи управління змінами.
114. Роль керівництва в управлінні змінами.
115. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам.
116. Управління змінами у стратегічному розвитку організації.
117. Зміни корпоративної культури.
118. Зміни на основі інформаційних технологій.

4 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Заліковий кредит 1

1. Організація, як складна система та об'єкт управління.

Організація: поняття, ознаки, види. Взаємозалежність внутрішніх елементів організації та факторів зовнішнього середовища. Основні підсистеми організації та їх характеристика. Синергізм: сутність, шляхи досягнення.

2. Основні закони організації.

Поняття законів організації та їх взаємозв'язок. Закони синергії, єдності аналізу і синтезу, пропорційності, композиції, самозбереження, організованості – інформованості, онтогенезу.

3. Еволюція поглядів на сутність і структуру організації.

Класична теорія організації. Сутність наукового управління Ф. Тейлора. Теорія організації. Принципи організації А. Файоля. Бюрократична теорія організації за М. Вебером. Фактори ефективної організації.

4. Особливості менеджменту суб'єктів підприємницької діяльності залежно від етапів життєвого циклу розвитку організації.

Крива життєвого циклу організації: поняття, види. Особливості менеджменту суб'єктів підприємницької діяльності залежно від етапів життєвого циклу розвитку організації. Залежність цілей організації від стадії її життєвого циклу.

5. Організаційний інжиніринг як сучасна концепція управління суб'єктами підприємницької діяльності.

Інжиніринговий опис процесів в організації. Методологія організаційного інжинірингу. Інжиніринговий підхід: сутність, умови. Учасники та сфери інжинірингу. Реінжиніринг бізнес-процесів.

6. Організаційний дизайн та його роль в організації діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Організаційний дизайн: сутність, принципи, параметри. Координаційні механізми організаційного дизайну. Внутрішній потенціал та конкурентний статус організації.

7. Сутність та особливості менеджменту організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

Менеджмент суб'єктів підприємницької діяльності: сутність, мета, задачі. Менеджер та його роль в організації. Комунікативно-інформаційні аспекти розпорядчої діяльності менеджера. Управління дисципліною в організації: сутність, методи.

8. Організація управління суб'єктами підприємницької діяльності.

Основний закон управління. Характеристика елементів управління. Особливості результативного та дієвого підходів в управлінні. Жорсткі та м'які елементи управління: поняття, характеристика.

9. Принципи організації управління організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття принципів управління. Принцип поєднання демократизму і доцільністю економічного централізму, принцип стимулювання, принцип єдиноначальності, принцип науковості, правильної підготовки і розстановки кадрів.

10. Сутність діяльності організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

ності.

Елементи організаційної діяльності: спеціалізація (альтернативи спеціалізації), структуризація (функціональний поділ, поділ за продукцією, поділ за споживачами, поділ за розміщенням), звітність (субординація, управлінська норма, вертикальна та горизонтальна організація), повноваження (процес делегування повноважень, централізація та децентралізація,), координація.

11. Управлінський ризик в менеджменті суб'єктів підприємницької діяльності.

Управлінський ризик: сутність, види, особливості. Умови виникнення ризикової ситуації. Суб'єкт та об'єкт ризику. Зовнішні та внутрішні чинники ризику.

12. Управління ризикозахищеністю організації.

Сутність ризику. Аналізування та оцінювання ризиків в організаціях.

Концепція управління ризиком в організації.

13. Цільові управлінські моделі.

Організація, як цілеспрямована система. Концепція цілеорієнтованої організаційної системи. Управління за цілями (результатами).

14. Моделі організації як об'єктів управління.

Основні типи моделей в теорії організації: «модель механістичної конструкції організації»; подання організації як колективу, сформованого за принципом поділу праці; організації як складної ієрархічної системи, яка тісно взаємодіє з оточенням; підприємства як громадської організації, у діяльності якої зацікавлені різні групи як усередині, так і поза її межами.

15. Поведінкові та адміністративні моделі організації.

Система управління індивідуальною працею робітників за Тейлором. Файолівська концепція адміністративного управління підприємством. Модель управління організацією на основі теорії статистичного управління процесами.

16. Результативність менеджменту суб'єктів підприємницької діяльності.

Результативність менеджменту: сутність, основні підходи, особливості управління. Інструментарій підвищення результативності діяльності менеджера та організації загалом.

17. Управління змінами в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Сутність та природа виникнення змін в організаціях. Порівняльний аналіз змін, що відбуваються в природі та у відкритих соціально-економічних системах, та їх взаємозв'язок. Види змін та їх класифікація.

18. Індивідуальні зміни в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності та управління ними.

Індивідуальні зміни: сутність, причини. Особа та зміни. Сутність та види компетентностей. Біхевіористичний, когнітивний, психодинамічний, гуманістично-психологічний підходи та змін.

19. Командні зміни в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності та управління ними.

Група: поняття, ознаки, переформування в команду. Основні стадії розвитку команди та їх характеристика. Етапи зміни команди за Б. У. Такманом. Типологія учасників команди за Р. М. Белбіном.

20. Організаційні зміни в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності та управління ними.

Організаційні зміни: сутність, моделі, підходи. Організаційні метафори. Принципи діяльності організації з використанням організаційних метафор. Метафори Гаррета Моргана. Моделі змін К. Льюїна, формула змін Р. Бекхарда, цикл змін за Дж. Коттером.

21. Опір змінам в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності та проблеми управління ними.

Опір змінам: сутність, причини. Управління опором змінам. Оцінювання економічної ефективності технологічного, організаційного, економіко-фінансового та інших варіантів розвитку організації з врахуванням опору змінам. Оцінювання рівня опору змінам.

22. Структурні зміни в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності та управління ними.

Реструктуризація організації: сутність, причини. Моніторинг та аналіз структурних змін. Реструктуризація з погляду індивідуальних змін. Команди в процесі реструктуризації.

23. Сутність та специфіка управління змінами у стратегічному розвитку організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

Стратегія інтенсивного зростання. Процеси диверсифікації. Інтеграційні процеси та зміни в організаціях. Об'єднання та поглинання: сутність, причини. Переваги та недоліки різних організаційних структур та об'єднань.

24. Корпоративна культура в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності: сутність, принципи зміни.

Корпоративна культура. Принципи зміни корпоративної культури. Регулювання діяльності організації. Формування бренда роботодавця.

25. Ребрендинг.

Поняття ребрендингу. Причини та методи здійснення.

26. Сутність та особливості корпоративного управління організаціями-суб'єктами підприємницької діяльності.

Корпоративне управління: сутність, принципи, значення. Елементи корпоративного управління та їх характеристика.

27. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління організаціями корпоративного типу в Україні.

Англо-американська, японська та німецька моделі корпоративних відносин. Особливості корпоративного управління в Україні.

28. Фінансове посередництво в системі корпоративного управління суб'єктами підприємницької діяльності.

Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні форми посередництва. Інститути спільногоЯ інвестування.

29. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні.

Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Депозитарії і зберігачі цінних паперів. Глобальний сертифікат. Національна депозитарна система України.

30. Органи корпоративного управління суб'єктів підприємницької діяльності.

Ключові учасники корпоративних відносин. Склад та структура корпоративних органів управління.

31. Загальні збори акціонерів яквищий орган управління акціонерним товариством.

Підготовка до проведення зборів акціонерів. Основні вимоги до порядку проведення зборів акціонерів. Компетенції загальних зборів. Проведення позачергових зборів акціонерів.

32. Наглядова рада як орган корпоративного управління.

Призначення наглядової ради, причини її створення та повноваження. Порядок обрання членів наглядової ради.

33. Виконавчий орган та його повноваження.

Засади створення та діяльності виконавчого органу управління. Члени виконавчого органу управління: кількісний склад та порядок обрання. Виключні компетенції виконавчого органу.

34. Ревізійна комісія.

Мета та порядок створення ревізійної комісії. Члени ревізійної комісії. Порядок діяльності та повноваження. Проведення незалежного аудиту.

35. Стратегічне та тактичне планування в системі корпоративного управління: сутність, зміст, специфіка.

Стратегічне та тактичне планування корпораціями: сутність, особливості. Визначення параметрів стратегічного та тактичного планування, цілей діяльності корпорації та її місії. Забезпечення взаємозв'язку місії корпорації з місіями корпоративних утворень.

36. Особливості розкриття інформації про діяльність підприємств корпоративного типу.

Система розкриття інформації: сутність, призначення. Вимоги до звітності корпорацій. Побудова звітності відповідно до вимог міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку. Розкриття інформації корпораціями – учасниками фондового ринку.

37. Контроль в системі корпоративного управління організаціями – суб'єктами підприємницької діяльності.

Система корпоративного контролю та її функції. Форма та моделі корпоративного контролю. Внутрішній та зовнішній аудит в корпораціях. Забезпечення правового захисту інвесторів за інсайдерською та аутсайдерською системами корпоративного контролю.

38. Ефективність корпоративного менеджменту: сутність, оцінювання.

Рейтингове оцінювання ефективності корпоративного менеджменту. Критерії фінансового оцінювання ефективності різних систем корпоративного менеджменту. Організаційна ефективність: сутність, параметри, методи оцінювання. Досягнення балансу інтересів.

39. Проекти в системі менеджменту організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

Проекти: сутність, мета, основні ознаки та риси. Види проектів та їх характеристика. Учасники проекту. Фази життєвого циклу проекту. Управління проектами.

40. Обґрунтування доцільності проектів в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Ініціалізація проекту: сутність, мета, завдання. Розробка концепції проекту, формування ідеї, попередня проробка цілей і задач проекту, передпроектні дослідження перспектив виконання проекту, завершальні проектні дослідження тощо. Прогнозування ефективності проекту.

41. Структура проектного аналізу в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Технічний аналіз, комерційний аналіз, фінансовий аналіз, екологічний аналіз, операційний аналіз, соціальний аналіз, економічний аналіз.

42. Планування проектів в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Проектне планування: сутність, мета, функції, основні роботи з планування проекту та їх характеристика. Вимоги до послідовності виконання робіт проекту. Організація планування. Методологічні підходи до планування проектів.

43. Управління термінами виконання проектів в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Планування послідовності виконання робіт. Методи календарного планування. Сіткові графіки: сутність, мета, призначення, переваги. Умовні діаграми: сутність, правила побудови.

44. Ресурсне забезпечення проектів в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Характеристика ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, налагоджування за умов нестачі ресурсів.

45. Методи оцінювання проектів в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Формула Ольсена. Формула Пасифіко. Статичні методи оцінювання проектів. Динамічні методи оцінювання проектів.

46. Обґрунтування доцільності проекту.

Бізнес-план: поняття, призначення, основні структурні елементи. Техніко-економічне обґрунтування проекту: призначення та структура.

47. Структуризація проекту.

Структура проекту: поняття, вимоги до формування. Структурні моделі проекту.

48. Контролювання виконання проекту в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Основні елементи контрольного циклу та їх характеристика. Інструментарій контролювання проекту. Контролювання термінів та бюджетів. Звітність у системі контролю: завдання, вимоги, форми подання. Вимірювання та аналіз показників виконання проекту.

49. Поняття якості в контексті проектного менеджменту.

Поняття якості проекту та управління якістю проекту. Планування якості проекту. Витрати на забезпечення якості проекту.

50. Управління якістю продукції в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Якість продукції: сутність, значення для організації. Властивості продукції. Показники якості продукції та їх характеристика. Сутність та значення управління якістю продукції. Проблеми якості продукції на сучасному етапі. Конкурентоспроможність продукції.

51. Системи управління якістю продукції в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Поняття системи управління якістю продукції. Моделі систем управління якістю: циклічна модель Е. Демінга, модель А. Фейгенбаума, модель Дж. Джурана. Принципи та функції системи управління якістю продукції. Комплексні системи управління якістю продукції.

52. Історія розвитку управління якістю.

Історія розвитку вітчизняного та міжнародного руху з управління якістю. Впровадження міжнародних стандартів ISO серії 9000 в Україні.

53. Базова концепція управління якістю продукції в організаціях – суб'єктах підприємницької діяльності.

Основні елементи стратегії Total Quality Management (TQM). Реалізації методів загального управління якістю в Україні.

54. Статистичні методи контролю якості.

Поняття та види статистичних методів контролю якості. Контрольні карти. Контроль за альтернативною ознакою. Статистичний приймальний контроль за альтернативною ознакою. Статистичний приймальний контроль за кількісною ознакою.

55. Аудит в системі менеджменту якості організацій – суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття, види та цілі аудиту якості. Об'єкти аудиту. Основні етапи проведення аудиту. Особливості аудиту продукції та процесів.

Заліковий кредит 2

1. Формування проектної команди.

Формування команди проекту. Аналіз і оцінка зацікавлених осіб.

Переговори та попереднє призначення у команду.

2. Оптимізація структури персоналу проекту.

Роботи з формування команди. Аналіз ролей членів команди (тест Белбіна).

3. Розвиток проектної команди.

Стадії розвитку команди. Організація зворотного зв'язку в команді. Навчання членів команди. Удосконалення індивідуальних навичок членів команди. Навчання поведінки в команді.

4. Організаційна культура проекту.

Поняття, формування. Організаційний стиль.

5. Мотивація як елемент організаційної культури проекту.

Мотивація окремих виконавців творчих груп. Трансформування системи винагород та визнання. Мотивація функціональних менеджерів.

6. Управління конфліктами в проекті.

Критичні сфери поведінки персоналу під час виконання проекту. Причини конфліктів. Джерела конфліктів. Стратегії запобігання конфліктам.

7. Управління інформаційними зв'язками в проектах.

Сутність та значення комунікацій в проектах. Зміст та основні складові управління комунікаціями: інформація проєкту, засоби обробки інформації, засоби комунікації, документування робіт. Схема інформаційного обміну.

8. Документування етапів процесу проєктування.

Документи проєкту, їхня форма, класифікація, вимоги до них.

9. Планування інформаційних зв'язків проєктів.

Логічна схема інформаційного зв'язку. Вхідні дані для планування логічних зв'язків. План управління комунікаціями.

10. Звітування про виконання проєкту.

Складання звіту про стан проєкту, звіти відносно просування, прогноз.

11. Адміністративне закриття проєкту.

Схема адміністративного закриття проєкту. Вхідні дані для закриття проєкту. Результати адміністративного закриття проєкту.

12. Управління закупівлями.

Поняття закупівлі й контракту. Контракт, контактор, ціль контрактної угоди.

13. Планування закупівель.

Складові частини процесу закупівель. Аналіз «виробляти чи купувати» («Make-or-Buy»). Експертна оцінка. Типи контрактів. Взаємозв'язок типу контракту і ризику. «План управління закупівлями».

14. Планування запиту пропозицій.

Запит пропозицій продавців. Підготовка документа «Роботи із закупівель Statement of work (SOW)». Визначення джерел постачання. Визначення способів придбання.

15. Відбір продавців на торгах за проєктами.

Система зважування. Незалежні оцінки. Система відсіву. Система рейтингових оцінювань постачальників. Експертна оцінка. Методи оцінювання пропозицій.

16. Адміністрування контрактів.

Моніторинг і документування того, як продавець виконує свої обов'язки. Коригувальні заходи. Забезпечення основи для майбутніх стосунків з продавцями. Управління контрактними змінами та відносинами з покупцями проєкту.

17. Закриття контрактів.

Організація і проведення торгов за проєктами. Вільний вибір постачальників; вибір постачальників, що раніше залучалися до реалізації проектів; вибір постачальників шляхом організації торгов. Тендер. Тендерна документація. Тендерний комітет. Тендерна пропозиція. Процедура торгов.

18. Оцінювання показників виконання зобов'язань із контракту.

Аналізування закупівельних записів. Коригування критеріїв приймання.

Обговорення результатів перегляду з підрозділом із закупівель.

19. Аутсорсинг в управлінні проектами.

Сутність аутсорсингу. Переваги, перешкоди та недоліки запровадження аутсорсингу. Види аутсорсингу. Чинники аутсорсингу в компаніях.

20. Офшоринг в управлінні проектами.

Сутність офшорингу. Використання офшорних операцій в різних галузях.

Спільне аутсорсингове офшорне підприємство, дочірня аутсорсингова офшорна компанія, власне офшоринг. Залежність офшорингу від локалізації процесів організації.

21. Загальна характеристика автоматизованих систем управління проектами.

Завдання, структурні елементи автоматизованих систем управління проектами, значення в управлінні проектами.

22. Порівняльна характеристика базових автоматизованих систем управління проектами.

Microsoft Project. Open Plan Professional. Spider Project. Sure Trek Project Manager. Primavera Project Planner (P3). Їх переваги та недоліки.

5 СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Закон України «Про власність» від 7 лютого 1991 р. № 697 – XII.
2. Закон України «Про підприємництво» від 7 лютого 1991 р. № 698-
3. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» від 18 червня 1991 р. № 1201-XII.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII.
5. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. № 1567-XII.
6. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 р. № 448/96-ВР.
7. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 18 листопада 1997 р. № 639/97.
8. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10 грудня 1997 р. № 710/97-ВР.
9. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15 червня 1993 р. № 210/93.
10. Указ Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19 лютого 1994 р. № 55/94.
11. Указ Президента України «Про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації» від 11 травня 1994 р. № 224/94.
12. Декрет Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства» від 17 березня 1993 р. № 23-93.
13. Акціонерні товариства. Організація та діяльність. – К. : Фонд державного майна України, 2007. – 344 с.
14. Федулова Л.І. Менеджмент організацій : підручник. / Федулова Л. І. – Київ : Либідь, 2004. – 448 с.
15. Лепейко Т. І. Реінженіринг бізнес-процесів : навч.- практ. посіб. у схемах і таблицях : навч. посіб / Лепейко Т. І. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009.
16. Мошек Г. С. Менеджмент підприємства : підручник / Мошек Г.С. – К. : Київ. Нац. торг.-екон. Ун-т, 2003.
17. Петрова І.Л. Управління змінами : посібник для слухача / Петрова І. Л., Поліщук В. І., Печенізький В. П. – Київ, 2007.
18. Широкова Г. В. Управление организационными

изменениями : учеб. пособие. / Широкова Г. В. – СПб. : Изд. дом. С-Петербург. гос. ун-та, 2005.

19. Майк Грин. Управление изменениями : пер. с англ. / Майк Грин. – СПб. : ДК, 2007. – 360 с.

20. Камерон К. Диагностика и изменение организационной культуры / К. Камерон, Р. Куинн. – СПб. : ПИТЕР, 2001.

21. Харрингтон Д. Оптимизация бизнес-процессов. Документирование, анализ, управление, оптимизация / Харрингтон Д., Эсселинг К., Нимвеген Х. – СПб., 2002.

22. Батенко Л. П. Управління проектами : [навч. посібник] / Батенко Л. П., Афанасьев М. В., Гонтарева І. В. – К. : КНЕУ, 2004. – 231 с.

23. Збаразька Л.О. Управління проектами : [навч. посібник] / Л.О. Збаразька, В.С. Рижиков, І.Ю. Єрфорт, О.Ю. Єрфорт. – К. : Центр учебової літератури, 2008. – 168 с.

24. Вакуленко В. А. Управління якістю : навчально-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Вакуленко В. А. – К. : КНЕУ, 2004. – 167 с.

Додаткова

1. Писаревський І.М. Менеджмент організацій : навч. посіб. / І.М. Писаревський, Л.А. Нохріна, О.В. Лознякова. – Х. : ХНАМГ, 2008. – 133 с.

2. Киржнер Л.А. Менеджмент организаций / Л.А. Киржнер, Л.П. Киенко. – М. : КНТ, 2009. – 688 с.

3. Менеджмент организации : учеб. пособ. / под. ред. З.П. Румянцевой, Н.А. Саламатина. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 326 с.

4. Нємцов В.Д. Менеджмент організацій : навч. посіб. / В.Д. Нємцов, Л.Є. Довгань, Г.Ф. Сініок – К. : ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2002. – 392 с.

5. Шморгун Л.Г. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Л.Г. Шморгун. – К. : Знання, 2010. – 452 с.

6. Монастирський Г.Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г.Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 319 с.

7. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства : навч. посіб. / В.І. Хомяков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Кондор, 2005. – 434 с.

8. Курочкин А.С. Организация управлением предприятием / А.С. Курочки. – К. : МАУП, 2006. – 264 с.

9. Смирнов З.А. Разработка управленческих решений : учеб. для ВУЗов / З.А. Смирнов. – М. : Аудит. ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 375с.

10. Румянцева З.П. Общее управление организацией. Теория и практика : учебник / З.П. Румянцева. – М. : Инфра-М, 2009. – 304 с.

11. Чернявський А.Д. Организация управления. учеб. пособ. / А.Д. Чернявський. – К. : МАУП, 2008. – 310 с.

12. Кучеренко В.Р. Управління діловими проектами : навч. посіб. / В.Р. Кучеренко, О.С. Маркітант. – К. : Центр навч. літ., 2005.– 280 с.
13. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник / О.О. Орлов. – К. : Скарби, 2002. – 336 с.
14. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинг : пер. с нем. // Под ред. А.А. Турчака, Л.Г. Головача, М.Л. Лукашевича. – М. : Финансы и статистика, 1997.
15. Бізнес-план: технологія та обґрунтування : навч. посіб. / За ред. С.Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2002. – 379 с.
16. Широкова Г.В. Управление организационными изменениями : учеб. пособ. / Г.В. Широкова – СПб. : Изд. дом С.-Петерб. гос. ун-та, 2005.
17. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты : конспект лекций / Б.А. Колтынюк. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2001. – 500 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://smida.gov.ua>.
3. Небава М. І. Теорія корпоративного управління : вузлові питання : електронний навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://posibnyky.vntu.edu.ua/>.
4. Бібліотека українських підручників Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pidruchniki.ws>.